

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Mihály Zsolt ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** I. rendű és dr. Mihály Zsolt ügyvéd által képviselt **II.rendű felperes neve (címe)** II. rendű felperesnek - dr. Garai Géza ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2007. április 4. napján kelt 14.P.21.977/2006/13. számú ítélete ellen az alperes által 16. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással **hagyja helyben**, hogy a kereset részbeni elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi, továbbá az alperes által fizetendő le nem rótt eljárási illeték összegét 882.000 (Nyolcszáznyolcvankettőezer) Ft-ra, míg a felperesek által egyetemlegesen fizetendő le nem rótt eljárási illeték mértékét 18.000 (Tizennyolcezer) Ft-ra **leszállítja**.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 120.000 (Egyszázhuszezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperesek, mint kölcsönadók és az alperes, mint adós között 2003. május 21. és 2004. május 10. napja között több kölcsönszerződés jött létre. Az alperes kölcsön visszafizetési kötelezettségét csak kisebb részben teljesítette. A felperesekkel több olyan szerződésmódosítást írt alá, amelyben a fennálló tartozását elismerte és módosított határidőre vállalta a kölcsön és kamatai visszafizetését. Az utolsó tartozáselismerő nyilatkozat 2006. május 19. napján kelt, melyet teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltak a felek. Ebben az okiratban az alperes elismerte, hogy a lejárt tőke és kamattartozásának teljes összege 29.000.000 Ft, melyet minimum havi

1.000.000 Ft-os részletekben megfizet a felpereseknek. A törlesztő részletek minden hónap 15. napjáig esedékesek 2006. június 15. napjától kezdődően, és egy törlesztő részlet elmulasztása esetén az adós elveszti a részletfizetés kedvezményét. Az alperes 2006. május 26. napján 500.000 Ft-ot fizetett meg a felperesek részére, ezen túlmenően az általa vállalt részletfizetési kötelezettséget nem teljesítette. A felperesek 2006. szeptember 11. napján ügyvédi felszólítást küldtek az alperesnek, melyben jelezték, hogy a részletfizetési kedvezmény elvesztése miatt az alperes egyösszegben köteles a felperesek felé valamennyi fennálló tartozását megfizetni. Az alperes a felszólító levelet 2006. szeptember 13. napján átvette.

A felperesek módosított kereseti kérelmükben 28.500.000 Ft és kamatai, valamint perköltség megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében nem vitatta, hogy a felperesektől 16.400.000 Ft összegű kölcsönt felvett évi 20 %-os kamat kikötése mellett. Arra hivatkozott ugyanakkor, hogy a felperesek a kölcsön nyújtáshoz PSZÁF engedéllyel nem rendelkeztek, így a felek által kötött szerződések a Ptk. 200. § /2/ bekezdése szerint semmisek. Ennek következtében az alperes csupán a felperesek által részére ténylegesen átadott kölcsön összegét köteles visszafizetni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 28.500.000 Ft és ezen összeg után 2006. szeptember 15. napjától a kifizetés napjáig késedelmi kamat megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest 1.425.000 Ft perköltség és 900.000 Ft le nem rótt eljárás illeték megfizetésére. Kötelezte továbbá a felpereseket is 30.000 Ft le nem rótt eljárás illeték egyetemleges megfizetésére. Megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 523. § /1/ bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. A kölcsön után a kamat kikötését a törvény nem tiltja, önmagában az évi 20 %-os mértékű kamat felszámítása mellett nyújtott kölcsön az üzletszerű kölcsönfolyósítást nem támasztja alá. Alaptalanul hivatkozott az alperes a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 3. §-ába ütköző tevékenységre, ugyanis a törvény hatálya - az 1. § értelmében - a magánszemélyek által nyújtott kölcsönökre nem terjed ki. Miután a kölcsönszerződések jogszabályba nem ütköznek, ezért az alperes a Ptk. 242. § /1/ és /2/ bekezdésére figyelemmel a tartozáselismerő nyilatkozatba foglalt összeg visszafizetésére köteles. Ebből csupán a felperesek által elismerten átvett 500.000 Ft összegű teljesítés számítható le, így az alperes jelenlegi tartozása 28.500.000 Ft. Ezen összeg után az alperes a Ptk. 301. § /2/ bekezdése szerinti késedelmi kamatot is köteles megfizetni. Az alperest perköltség fizetésére a felperesek és ügyvédjük között 2006. október 31. napján létrejött megbízási szerződésben kikötött díjazás alapján kötelezte.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű felperest személyesen nem hallgatta meg, továbbá az okiratszerkesztő dr. ... ügyvéd tanúkénti meghallgatását is mellőzte. A személyes meghallgatás, illetve tanúvallomás foganatosítása esetén bebizonyosodhatott volna, hogy a

Pf.III.20.287/2007/5. szám

felperesek kölcsön nyújtással üzletszerűen foglalkoznak. Kifogásolta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy a magánszemélyek által nyújtott kölcsönökre nem terjed ki az 1996. évi CXII. törvény 3. §-ának hatálya. Kifogásolta, hogy a felperesek 2007. február 21-i beadványában tett kamatszámítás-levezetése nincs összhangban a 2005. január 10-én aláírt szerződés 3. pontjában foglaltakkal. Előadta továbbá, hogy a felperesek javára perköltségként megítélt munkadíj nincs arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a kölcsönök felvételét, továbbá a kikötött kölcsönösszeg után kamatok megfizetését az alperes elismerte, melyet teljes bizonyítóerejű magánokiratok is alátámasztottak.

Az alperes a másodfokú tárgyalás napján faxon érkezett beadványában jelezte, hogy a felperesekkel tárgyalásokat folytat és lehetőséget lát egyezség megkötésére, erre figyelemmel kérte a másodfokú tárgyalás elhalasztását.

A másodfokú tárgyalás megtartásáig a tárgyalás elhalasztására irányuló közös kérelem a felektől az ítéletáblához nem érkezett, és egyezség jóváhagyását vagy az eljárás szünetelését, illetve megszüntetését sem kérték közösen.

A fellebbezés alaptalan.

Tekintettel arra, hogy az alperes a másodfokú tárgyalást megelőzően a tárgyalás elhalasztása iránti kérelmet terjesztett elő, elsődlegesen az ítéletáblának azt kellett vizsgálnia, hogy ennek feltételei fennállnak-e. A másodfokú eljárásban a tárgyalás elhalasztására csak kivételesen kerülhet sor, abban az esetben, ha a másodfokú bíróság valamely fél meghallgatását szükségesnek ítéli, vagy olyan általa lefolytatni kívánt bizonyítást rendel el, ami csak egy következő tárgyaláson fogantatosítható. Ettől eltérő okból csak a peres felek megfelelő határidőben előterjesztett közös kérelme alapján kerülhet sor a másodfokú tárgyalás elhalasztására, egyoldalú kérelemre a tárgyalás elhalasztására lehetőség nincsen. Miután a felperesek a másodfokú tárgyaláson nem jelentek meg és az alperes tárgyalás elhalasztása iránti kérelmével azonos nyilatkozatot nem terjesztettek elő, így nem volt olyan indok, ami miatt a másodfokú tárgyalást a bíróságnak el kellett volna halasztania. A másodfokú tárgyalás időpontjáig sem egyezség létrejöttére vonatkozó közös nyilatkozat, sem pedig az eljárás szünetelésére, vagy megszüntetésére irányuló közös kérelem nem érkezett az ítéletáblához, így a fellebbezés érdemi elbírálásának akadályja nem volt.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek között a Ptk. 523. § /1/ bekezdése szerinti kölcsönszerződések jöttek létre és az ez alapján fennálló tartozását az alperes utoljára a 2006. május 19. napján kelt és a Ptk. 242. § /1/ és /2/ bekezdése szerint minősülő tartozáselismerő nyilatkozatban ismerte el. A tartozáselismerő nyilatkozatot követően az alperes csupán 500.000 Ft-ot teljesített a felperesek részére, így 28.500.000 Ft összegű tartozása jelenleg is fennáll. Az

alperes az általa vállalt részletfizetési kötelezettségét elmulasztotta, így a felperesek jogosulttá váltak a teljes fennálló követelés egyösszegű követelésére. A felperesek a 2006. szeptember 11-i felszólító levelükben a még fennálló alperesi tartozás lejártát megerősítették, így alappal követelték az alperestől a módosított kereseti kérelmük szerinti 28.500.000 Ft-os tartozás és annak késedelmi kamatai megfizetését.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, szükségtelen lett volna a kórházi kezelés alatt álló I. rendű felperes személyes meghallgatására. Ugyancsak szükségtelen lett volna az okiratszerkesztő ügyvédet tanúként meghallgatni azon alperesi állítások igazolására, hogy a felperesek által folytatott tevékenység jogosulatlan pénzügyi tevékenység lenne, a tanúvallomásból ugyanis erre irányuló következtetést az irányadó jogszabályi rendelkezések figyelembevételével nem lehetett volna tenni. Az egyedi pénzkölcsönzés - még abban az esetben is, ha több egymás utáni kölcsön folyósításáról van szó - nem tekinthető olyan pénzügyi szolgáltatásnak, amelyet csak engedéllyel lehet végezni, ezért az engedély hiányában kötött egyedi kölcsönszerződések semmissége nem állapítható meg (EBH 2002/646. számú eseti döntés). Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy önmagában azt, hogy a felperesek kamat kikötése mellett nyújtottak több ízben kölcsönt az alperesnek, nem lehet üzletszerű tevékenységnek tekinteni. Az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 3. § /1/ bekezdés b./ pontja szerint csak a pénzkölcsön üzletszerű nyújtása minősül pénzügyi szolgáltatásnak és ehhez szükséges engedély beszerzése (Hpt. 3. § /3/ bekezdés). Az üzletszerű tevékenység fogalmát a törvény mellékletében foglalt értelmező rendelkezések körülírják, így csak az ellenérték fejében, nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység tekinthető üzletszerű tevékenységnek (Hpt. 2. számú melléklet Értelmező rendelkezések III. Egyéb meghatározások 22. pont). Az egyedi pénzkölcsönzés nem tekinthető olyan pénzügyi szolgáltatásnak, amely végzéséhez engedély szükséges, ezért az engedély hiányában kötött egyedi kölcsönszerződés semmissége a Ptk. 200. § /2/ bekezdése alapján nem állapítható meg. Megjegyzi az ítéletábra, hogy abban az esetben, ha ezt a semmisségi okot egyébként meg is lehetett volna állapítani, az akkor sem az alperes által hivatkozott jogkövetkezménnyel járt volna, ugyanis a Ptk. 237. §-a értelmében a jogviszony restituálása körében az eredeti állapot helyreállítása is kamatfizetési kötelezettséget keletkeztetett volna az alperes számára, azaz ez esetben sem csupán az általa elismert összegű tőkeösszeg visszafizetésére lett volna kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság a felmerült bizonyítékokat megfelelően mérlegelte, annak a körülménynek pedig, hogy a felperesek egyik beadványukban kamatszámítás- levezetést is a bíróság elé tártak, jelentősége nincsen, ugyanis az alperes a 2006. május 19-i szerződésmódosításban olyan tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amellyel a korábban a felperesek által nyújtott kölcsönökkel és annak lejárt kamataival számoltak el - megállapodás alapján annak nincs akadálya, hogy a kölcsön követelés lejártá előtt esedékessé vált kamatot a felek tőkésítsék, és az így önállóvá vált követelés után késedelmi kamat érvényesíthető -, így ezen nyilatkozat megtételét követően az alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy az elismert

összegű tartozása a felperesek felé nem áll fenn. Ezt az alperes bizonyítani nem tudta, és a fellebbezésében tett tényállításai, hivatkozásai sem alkalmasak arra, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállást állapítson meg, eltérő érdemi döntést hozzon. Alaptalanul hivatkozott az alperes arra is, hogy az elsőfokú bíróság eltúlzott mértékű perköltséget állapított meg, ugyanis a felperesek és jogi képviselőjük között 2006. október 31. napján megbízási szerződés jött létre, melyet a felperesek P.21.624/2006/5/F/17. sorszám alatt az iratokhoz be is csatoltak. A 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 2. § /1/ bekezdés a./ pontja lehetőséget ad arra, hogy a fél pernyertessége esetére igényelje a közte és képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj megfizetését. A bíróság ettől eltérhet, azonban eltérés esetén szükséges annak indokát adni, hogy miért nem fogadta el a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi díjazás mértékét. Esetünkben az elsőfokú bíróság az így kikötött ügyvédi munkadíjat fogadta el ítélezése alapjául, azaz az IM rendeletben megfogalmazott főszabályt alkalmazta. Ez nem kifogásolható, így az elsőfokú perköltség összegének leszállítására sincs lehetőség.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 253. § /2/ bekezdése és 254. § /3/ bekezdése alapján helybenhagyta. Észlelte ugyanakkor az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság habár a leszállított kereseti kérelem petitumának megfelelően döntött, ezt meghaladóan részben elutasította a felperesek keresetét. Valójában a felperesek a keresetük 29.000.000 Ft-ról 28.500.000 Ft-ra történő leszállításával rendelkező cselekményt tettek, így ezen 500.000 Ft-os igény tekintetében szükségtelen volt a kereset részbeni elutasítása. Ezért az ítéletábra ezt az ítéleti rendelkezést, mint szükségtelent mellőzte, ezzel az elsőfokú bíróság ítéletét pontosította (Pp. 253. § /2/ bekezdés). Észlelte továbbá az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság összesen 930.000 Ft összegű le nem rótt eljárás illeték viseléséről rendelkezett. Az 1990. évi XCIII. törvény 42. § /1/ bekezdés a./ pontja az elsőfokú polgári eljárások illetékét 900.000 Ft-ban maximálja, így az ítéletábra a Pp. 253. § /4/ bekezdésére figyelemmel - a fellebbezési jog korlátaira tekintet nélkül - módosította az alperes, továbbá a felperesek által egyetemlegesen fizetendő le nem rótt eljárás illetékének összegét, melynél figyelemmel volt arra, hogy az Itv. 41. § /2/ bekezdése értelmében a kereset leszállítása az eljárásban figyelembe veendő illeték alapot nem befolyásolja, továbbá, hogy az eredeti kereseti kérelem és a leszállított kereseti kérelem milyen arányban áll egymással (98 %), és ennek figyelembevételével döntött az illeték viseléséről.

Az alperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján perköltség megfizetésére köteles, melynek összege áll a felperesek jogi képviseletével kapcsolatosan felmerült és az ítéletábra által a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ és b./ pontja, valamint /5/ és /6/ bekezdése alapján megállapított 100.000 Ft + 20 % ÁFA mértékű ügyvédi munkadíjból

figyelemmel arra, hogy a felperesek és az ügyvédjük közötti megbízási szerződés a másodfokú eljárásban irányadó díjazásra adatot nem tartalmaz.

Szeged, 2007. október 15. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin
előadó bíró

Dr. Lakatos Péter
táblabíró